



Bert Hellinger
Instituut Nederland

Opleiding Systeem Dynamiek in Organisaties



‘In weerstand zit de schoonheid
van trouw verborgen’

Barbara Hoogenboom

Inleiding

Systemisch werk en het begeleiden van opstellingen vraagt naast inzicht, vaardigheden en het opdoen van veel ervaring ook een bepaalde basishouding en sensitiviteit. Aan al deze aspecten zal in de opleiding ruim aandacht worden besteed. Deze intensieve opleiding zal een verrijking bieden voor het professionele handelen van de deelnemers en heeft veelal een transformatieve werking.

De opleiding richt zich op mensen die beroepsmatig te maken hebben met het functioneren van systemen in organisaties: managers, interne en externe adviseurs, trainers, bedrijfsmaatschappelijk werkers en anderen die de ontwikkeling in organisaties en werksituaties ter harte gaan.

Karakter van de opleiding

In de opleiding zal kennis, ervaring en inzicht over de principes en de patronen in systemen worden aangeboden. Daarnaast staan het oefenen, reflectie en integratie centraal. Al vanaf de eerste dag worden deelnemers uitgenodigd om in de rol van begeleider te stappen en in kleine stappen opstellingen te begeleiden. Hoewel de focus in deze opleiding gericht is op het leren begeleiden van opstellingen, wordt daarnaast veel aandacht besteed aan systemisch werk in organisaties in bredere zin. Wat zijn, vanuit systemisch perspectief, condities waaronder organisaties en mensen in werksituaties gedijen. Kortom: ook als je niet van plan bent om organisatieopsteller te worden, kan deze opleiding uitermate geschikt voor je zijn. Het vergroot je repertoire van interventiemogelijkheden in organisaties.

Na het afronden van deze opleiding kun je:

- Naar organisaties en netwerken kijken met de systemische bril
- Je zintuigen (gewaar-zijn) als instrument benutten
- Werken vanuit de systemische basishouding (terughoudend helpen, meerzijdig partijdig, afstandelijk betrokken, heldere eigen plek)
- Veel voorkomende patronen en dynamieken in teams, organisaties en netwerken herkennen
- Systemische kennis en inzichten vertalen naar verkennende vragen en interventies, zodat organisaties/functionarissen beter kunnen doen waar ze voor bestemd zijn

Opzet programma

De opleiding bestaat uit 15 opleidingsdagen (excl. intervisie). In zes blokken van twee dagen en een blok van drie dagen kunnen deelnemers leren om zelfstandig organisatieopstellingen te begeleiden en systemische benaderingen in hun beroepspraktijk te integreren.

‘Oprechte liefde voor wat was,
ontketent energie voor wat komt.’

Barbara Hoogenboom

BLOK 1

Basisprincipes van systemisch werk, systemisch waarnemen

In dit blok staat het systemisch waarnemen centraal. Systemisch waarnemen is het vertrekpunt voor het werken met opstellingen. We werken immers met informatie die als een hologram, deels onbewust, is opgeslagen in de leden van een systeem. We moeten dus iets doen om toegang te krijgen tot die informatie.

We oefenen in dit blok vele vormen van systemisch waarnemen. Er wordt een opstelling gedemonstreerd, en meteen daarna zijn deelnemers uitgenodigd om de rol van begeleider op zich te nemen en in gedeelten opstellingen te begeleiden. Oefeningen in kleine groepen en vorming van intervisiegroepen. Deelnemers brengen eigen organisatievraagstukken in.

Inhoud

- Verloop van een organisatieopstelling.
- Diagnose: signalen voor systemische component in organisatievraagstukken.
- Verschillen tussen organisatiesystemen en familiesystemen.
- Deeloefeningen: innerlijk proces bij begeleiden van een opstelling.
- Systemisch waarnemen en systeemenergie.
- Basisvaardigheden: welke elementen stellen we op bij een organisatieopstelling.

BLOK 2

Het herkennen van dynamieken; de onderliggende principes van het systemisch fenomenologisch werk

Opstellingen zijn een methode, de onderliggende filosofie is de 'systemisch fenomenologische benadering'. In dit blok is de aandacht gericht op beide aspecten: ten eerste het leren herkennen van dynamieken in de werkelijke organisatie, in de opstellingen en mogelijke interventies. Dynamieken zijn patronen die, meestal onbewust ontstaan, naar aanleiding van een ingrijpende gebeurtenis in een systeem. Systemisch gezien zijn deze patronen dus een oplossing voor een onderliggend probleem. Het leren herkennen van deze patronen vormt een kern van deze opleiding. Een diep begrip van hoe en waarom deze patronen ontstaan krijgen we door de drie overlevingsmechanismen in sociale systemen, die Bert Hellinger ontdekte: het eenheidgeweten, het systeemgeweten en het evolutionaire geweten. Naast korte inleidingen zal er veel worden geoefend in kleinere groepen, begeleid door de opleiders.

Inhoud

- De werking van het eenheidgeweten, het systeemgeweten en het evolutionair geweten in organisaties.
- Verschillende patronen in organisaties herkennen: triangulering, parentificering, identificering en het dragen voor een ander.
- Vier ordeningsprincipes in organisatiesystemen.
- Inleidend interview: komen tot een verdichte, gedragen vraag.
- Vaardigheden in het begeleiden: het verplaatsen van representanten en 'zinnen en uitspraken' tijdens het opstellingproces.



BLOK 3

Gestalt van de opstelling

In dit blok kijken we naar de opstelling in zijn geheel. Wat vertelt de gestalt, het beeld van de uitgangsopstelling. Wat is 'de waarheid' die hier aan het licht wil komen? Deze vaardigheid oefenen we aan gestalts van zowel organisatiesystemen en, als cases zich aandienen, aan maatschappelijke vraagstukken.

Inhoud

- Route door een opstelling.
- Vervolg, herkennen van patronen: contextoverlap; polariteiten/dader-slachtoffer dynamiek.
- Het 'lezen' van de gestalt van een opstelling.
- Introductie consultatieopstellingen: positie van de adviseur of trainer ten opzichte van de organisatie en mogelijke systemische valkuilen.

BLOK 4

Toepassingsmogelijkheden en ontwikkeling eigen stijl

In dit blok komt een aantal toepassingsgebieden van systemisch werk in organisaties aan de orde. Daarnaast wordt een model van drie pijlers onder systemisch werk toegelicht. Dit model stelt deelnemers in staat om een eigen stijl te herkennen, te erkennen en verder te ontwikkelen.

Inhoud

- Drie pijlers onder systemisch werk: het werkelijke systeem, systeemenergie en de theorie van systemisch fenomenologisch werken.
- Systemisch werk met teams en afdelingen: Hoe creëer je een goede setting voor een incompany opstelling.
- Toepassing bij diagnose: wat speelt in deze organisatie.
- Toepassing bij ontwerp: de uitwerking van verschillende organisatiealternatieven testen met behulp van opstellingen.
- Toepassing bij veranderingsprocessen en keuzevraagstukken in organisatie.
- Merkopstellingen. Product- en marktopstellingen.
- Toepassing bij vervullen van vacatures, bij productkeuzes, bij het inrichten van organisatiedoelstellingen etc.
- Vaardigheden in het begeleiden: 'zinnen en uitspraken' tijdens het opstellingsproces.

Tussentijdse reflectie

Deelnemers worden uitgenodigd om een brief te sturen waarin ze reflecteren op de vraag waar ze nu staan ten opzichte van systemisch werk en organisatie opstellingen, in welke richting ze zich mogelijk willen ontwikkelen en wat ze daarvoor in de rest van de opleiding nog willen hebben en leren.



BLOK 5

Verdiepingsblok met een gastdocent

In iedere opleiding komt een gastdocent om haar of zijn stijl van werken en haar of zijn specialisaties te kunnen ervaren. Meerdere systemische professionals zien werken geeft aan deelnemers extra ruimte om een eigen stijl te ontwikkelen.

Inhoud

- Aan de hand van eigen vraagstukken van de deelnemers demonstreert de gastdocent zijn of haar specialisme.
- Opstellingen in teams.
- Opstellingen in één-op-één situaties, o.a. tafelopstellingen.
- Eigen stijl, werkwijze, vooronderstellingen van de gastdocent en reflectie daarop.

BLOK 6

Supervisie en systemisch coachen

In dit blok begeleiden deelnemers opstellingen onder supervisie van de beide opleiders. Het is daarbij ook mogelijk om te werken met gastcliënten die door de deelnemers zijn uitgenodigd. Deelnemers worden gecoacht op hun innerlijke houding en vaardigheden.

Inhoud

- Supervisie met eigen cases of cases van gastcliënten.
- Stand van zaken hele groep: wat gaat goed in het proces van opstellingen en de onderliggende houding en waar zijn verbeterpunten.
- Contra-indicaties en ethiek: wanneer doen we géén opstelling?
- Onderscheid tussen de domeinen: systeemdenken 'systemisch werk a la Hellinger' opstellingenwerk.
- Ontwikkeling en organisatie van het systemisch veld in Europa en Nederland.

BLOK 7

Integratie

In dit blok van drie dagen worden de 'puntjes op de i' gezet. Er wordt veel geoefend, en deelnemers die dat willen kunnen een hele opstelling begeleiden en daar feedback op krijgen.

Inhoudelijk is dit blok gericht op integratie. Hoe verhoudt het systemisch werk zich tot andere werkvelden, opleidingen en achtergronden van de deelnemer? Welke integratievragen van beroepsleven en privéleven dienen zich nog aan? Welke dynamieken in familieachtergrond hebben meegespeeld en kunnen aanleiding geven tot een bepaalde gevoeligheid bij het begeleiden van opstellingen.

Dit is ook een blok van inzichten: hoe kunnen we, vanuit een opstelling, inzichten halen over het betreffend thema. Bijvoorbeeld: wat leert een opstelling van een familiebedrijf ons over het thema Familiebedrijven, gezien vanuit systemisch perspectief? Of hoe kun je systemisch reflecteren op organisatiethema's als fusie, ziekteverzuim, inkrimping of groei? Hiermee openen we weer een andere dimensie van systemisch werken en de link naar de eigen beroepspraktijk van de deelnemers.

Inhoud

- Hoe verhoudt het systemisch werk zich tot de overige beroepservaring van de deelnemer.
- Het opstellen van opleidingen.
- Welke rol spelen dynamieken in de eigen achtergrond bij het begeleiden van opstellingen.
- Deelnemers kunnen een opstelling begeleiden en nagaan in welke mate zij voldoen aan een aantal criteria.
- Organisatiethema's vanuit systemisch perspectief.
- Systemisch commentaar. Oefenen aan de hand van opstellingen.
- Persoonlijke feedback en coaching.
- Afsluiting en certificaten.



Praktische informatie

Data, prijs en locatie

Voor de data, prijs en locatie van komende opleidingen, zie onze website www.hellingerinstituut.nl.

De prijs is inclusief een opleidingsmap, koffie, thee en lunches tijdens de hele opleiding.

Accommodatie is niet inbegrepen in de prijs. We vragen je vriendelijk om je overnachting zelf te regelen. Op onze website vind je suggesties voor hotels en/of Bed & Breakfasts in de omgeving. Je kunt ons ook altijd bellen voor extra informatie.

Gespreide betaling: zonder extra meerkosten is gespreide betaling mogelijk.

Het Bert Hellinger Instituut is opgenomen in het Centraal Register voor Kort Beroeps Onderwijs (CRKBO). Daarom is deze opleiding vrij van BTW.

Deelnemers

Minimaal 10 en maximaal 18.

Aanmeldingsprocedure

Aanmelden kan via het aanmeldingsformulier op onze website. Uiteraard is overleg vooraf mogelijk zowel per e-mail als telefonisch.

Na aanmelding ontvang je het verzoek per mail een korte motivatie te schrijven.

Na ontvangst van je motivatie nemen we contact met je op voor een intakegesprek.

Na het intakegesprek met een van de opleiders hoor je direct of je bent toegelaten. Als je zelf meer bedenktijd nodig hebt, kun je dat gerust aangeven.

NB: De opleidingsgroep verdeelt zich in de eerste blok in intervisiegroepen.

Deze komen tussen de blokken door bijeen om het geleerde te oefenen en eigen te maken. Elke groep kan één keer begeleiding krijgen van één van de opleiders van het Bert Hellinger Instituut Nederland.

Bert Hellinger Instituut Nederland

Middelberterweg 13a
9723ET Groningen

Website : www.hellingerinstituut.nl

E-mail : info@hellingerinstituut.nl

Telefoon : 050-5020680



Bert Hellinger
Instituut Nederland